

O významu účetních programů

Cesta od administrativy
k finančnímu zdraví
a životnímu naplnění

Petr Čáp

O významu účetních programů

Cesta od administrativy
k finančnímu zdraví a životnímu naplnění

Petr Čáp
1. vydání 2024

Věnováno našim dětem

ÚVOD.....	12
MŮJ OSOBNÍ PŘÍBĚH.....	14
PROČ JE DŮLEŽITÉ MÍT VE FIRMĚ SYSTÉM A ŘÁD.....	16
CÍL KNIHY.....	17
KOMU JE KNIHA URČENA.....	17
DEFINICE KLÍČOVÝCH POJMŮ.....	19
1. KAPITOLA VÝZNAM ÚČETNÍHO SYSTÉMU PRO CHOD FIRMY	23
1.1. CO LZE DÍKY ÚČETNÍMU SYSTÉMU VE FIRMĚ ŘEŠIT.....	23
1.2. PŘÍBĚHY A PŘÍMĚRY: JAK SYSTÉM POMOHL FIRMÁM RŮST A ZEFEKTIVNIT JEJICH PROCESY.....	31
2. KAPITOLA DŮSLEDKY ŠPATNÉHO NASTAVENÍ SYSTÉMU	35
2.1. CO SE VE FIRMÁCH DĚJE, POKUD JE SYSTÉM ŠPATNĚ NASTAVENÝ.....	36
2.2. NEGATIVNÍ DOPADY ŠPATNÉHO NASTAVENÍ ÚČETNÍHO SYSTÉMU.....	37
3. KAPITOLA ÚČETNÍ PROGRAM JAKO MOZEK A PÁTEŘ FIRMY ...	45
4. KAPITOLA ZEFEKTIVNĚNÍ PROCESŮ	50
4.1. AUTOMATIZACE RUTINNÍCH ÚKONŮ.....	50
4.2. ZEFEKTIVNĚNÍ PROCESŮ: ÚSPORA ČASU A OMEZENÍ CHYBOVOSTI	52
4.3. EFEKTIVNĚJŠÍ ŘÍZENÍ PROCESŮ	53
5. KAPITOLA POHLED DO HOSPODAŘENÍ FIRMY	56
5.1. GENEROVÁNÍ FINANČNÍCH VÝKAZŮ: POHLED DO FINANČNÍ SITUACE FIRMY ..	57
5.2. ANALÝZA FINANČNÍ SITUACE: POHLED NA FINANČNÍ ZDRAVÍ FIRMY	58
5.3. REPORTING PRO MANAGEMENT: EFEKTIVNÍ ŘÍZENÍ NA ZÁKLADĚ DAT	60
6. KAPITOLA KOMUNIKACE S EXTERNÍMI SUBJEKTY	65
6.1. AUTOMATIZACE V ÚČETNÍCH PROCESECH	65
6.2. PODKLADY PRO BANKY A INVESTORY	66
6.3. KOMUNIKACE S ÚŘADY.....	72
6.4. BEZPEČNOST A OCHRANA DAT PŘI KOMUNIKACI S EXTERNÍMI SUBJEKTY	77
6.5. PŘÍZPŮSOBNÉ SPECIFICKÝM POTŘEBÁM FIRMY.....	79
6.6. KOMUNIKACE MEZI ÚČETNÍMI A FIRMAMI V REÁLNĚM ČASE.....	80
7. KAPITOLA PŘÍZPŮSOBNÉ MODERNÍM TECHNOLOGIÍM.....	83
7.1. CLOUDOVÉ ŘEŠENÍ A HOSTING	83
7.2. MOBILNÍ APLIKACE.....	86
7.3. INTEGRACE S BANKOVNÍMI SYSTÉMY	88
7.4. BUSINESS INTELLIGENCE (BI) A MODERNÍ ÚČETNÍ SYSTÉMY	90
7.5. UMĚLÁ INTELIGENCE A STROJOVÉ UČENÍ	99
7.6. BLOCKCHAIN PRO ZVÝŠENÍ TRANSPARENTNOSTI.....	102

7.7. INTERNET VĚCÍ (IoT) PRO AUTOMATIZACI SBĚRU DAT	104
7.8. ROBOTICKÁ PROCESNÍ AUTOMATIZACE (RPA)	106
7.9. CONTROLLING ÚČETNÍCH DAT	108
7.10. OPTIMALIZACE LOGISTIKY A INTELIGENTNÍ PLÁNOVÁNÍ	110
7.11. AI ASISTOVANÉ PLÁNOVÁNÍ SMĚN A PERSONÁLNÍ MANAGEMENT	111
8. KAPITOLA: LEGISLATIVNÍ SOULAD.....	113
8.1. ÚVOD DO LEGISLATIVNÍHO SOULADU V ÚČETNICTVÍ	114
8.2. PODPORA PŘI KONTROLÁCH	117
8.3. BEST PRACTICES PRO IMPLEMENTACI LEGISLATIVNÍCH ZMĚN	122
8.4. VÝZVY V OBLASTI LEGISLATIVNÍHO SOULADU A JEJICH ŘEŠENÍ	123
9. KAPITOLA FINANČNÍ BEZPEČNOST A ŘÍZENÍ RIZIK	126
9.1. ZÁKLADY FINANČNÍ BEZPEČNOSTI A ŘÍZENÍ RIZIK	126
9.2. DETEKCE PODVODŮ A OCHRANA FINANČNÍCH AKTIV	127
9.3. EFEKTIVNÍ FINANČNÍ KONTROLA	129
9.4. COMPLIANCE A DODRŽOVÁNÍ PŘEDPISŮ	130
9.5. IMPLEMENTACE SYSTÉMŮ FINANČNÍ BEZPEČNOSTI	133
9.6. TRENDY A BUDOUCÍ VÝVOJ	135
10. KAPITOLA: INSPIRACE A MOTIVACE	140
10.1. BENCHMARKING	140
10.2. FINANČNÍ PLÁNOVÁNÍ	142
10.3. PODPORA STRATEGICKÝCH ROZHODNUTÍ	144
10.4. AUTOMATIZACE A EFEKTIVITA PROCESŮ	145
10.5. DATOVÁ ANALÝZA A REPORTING	147
10.6. INTEGRACE S DALŠÍMI PODNIKOVÝMI SYSTÉMY	149
10.7. SHRNUTÍ A KLÍČOVÉ POZNATKY	151
11. KAPITOLA INSPIRATIVNÍ PODNIKATELSKÉ PŘÍBĚHY	153
11.1. PŘÍBĚH MARTINA JANDY A JEHO FIRMY S LUXUSNÍMI POTRAVINAMI	154
11.2. PŘÍBĚH BARBORY ŠIMKOVÉ A JEJÍHO KAVÁRENSKÉHO ŘETĚZCE	167
12. KAPITOLA ÚČETNICTVÍ A PROSPERITA SPOLEČNOSTI	190
12.1. PROPOJENÍ ÚČETNICTVÍ S ŠIRŠÍM SPOLEČENSKÝM KONTEXTEM	190
12.2. ANALOGIE SPOLEČNOSTI JAKO HODINOVÉHO STROJKU	191
12.3. KOMPLEXNÍ POHLED NA ÚČETNÍ SYSTÉM JAKO HODINOVÝ STROJEK	192
12.4. VLIV FINANČNÍHO ŘÍZENÍ NA MIKROÚROVNI NA STABILITU MAKROÚROVNĚ	194
12.5. PŘÍPADOVÉ STUDIE: KONKRÉTNÍ PŘÍKLADY POZITIVNÍHO DOPADU	208
12.6. OTEVŘENÉ OTÁZKY	211
12.7. ZÁVĚR: PŘEMOSTĚNÍ K TÉMATU „MÍRY ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ“	213
13. KAPITOLA MÍRA ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ A ROLE OSOBNÍHO ÚČETNICTVÍ.....	216

13.1. ÚVOD	217
13.2. DEFINICE ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ.....	220
13.3. PROPOJENÍ FINANČNÍHO ZDRAVÍ S CELKOVOU KVALITOU ŽIVOTA.....	221
13.4. SEDM ASPEKTŮ ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ.....	223
13.5. JAK EFEKTIVNÍ FINANČNÍ ŘÍZENÍ PŘÍSPÍVÁ K ŽIVOTNÍMU NAPLNĚNÍ.....	224
13.6. ROLE ÚČETNICTVÍ V MĚŘENÍ ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ.....	227
13.7. „TIKOT HODIN“ – HARMONIE VŠECH ASPEKTŮ.....	229
13.8. PRAKTICKÉ NÁSTROJE PRO MĚŘENÍ ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ.....	231
13.9. PŘÍBĚH AUTORA: MOJE CESTA K FINANČNÍMU POROZUMĚNÍ	232
13.10. AI, AUTOMATIZACE A JEJICH VLIV NA ÚČETNICTVÍ A KVALITU ŽIVOTA	234
13.11. VÝZVY A PŘÍLEŽITOSTI V MĚNÍCÍM SE SVĚTĚ FINANCÍ A TECHNOLOGIÍ	243
13.12. BUDUCNOST MĚŘENÍ ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ	245
13.13. NOVÉ HORIZONTY ŽIVOTNÍHO NAPLNĚNÍ V ÉŘE DIGITÁLNÍHO ÚČETNICTVÍ	246
DOSLOV	249
PODĚKOVÁNÍ.....	252

Předmluva

Prvopočátky vedení účetnictví byly archeology prokázány již v Mezopotámii v době 3000 let př. n. l. Tehdy se účetnictví vedlo na hliněných tabulkách a sloužilo k zaznamenávání obchodních transakcí. Ve starověkém Egyptě (2000 let př. n. l.) nahradil hliněné tabulky papyrus, do něhož Egypťané zapisovali záznamy o majetku a daních. Historici prokázali existenci účetních záznamů také v Římské říši (100 let př. n. l. – 400 let n. l.) – na voskových tabulkách a pergamenech tam byly vedeny státní účty. Je to vlastně první milník účetnictví spojený s konkrétním státním zřízením. Ve středověku (500–1500 n. l.) se zrodilo jednoduché účetnictví – tehdy používané ke sledování příjmů a výdajů. Středověké účetnictví bylo spojeno s ručně psanými knihami a pergameny.

Doba renesance přinesla v dějinách účetnictví zásadní milník, v roce 1494 n. l. vzniklo podvojně účetnictví. O jeho vznik se zasloužil Luca Pacioli. Luca Bartolomeo Pacioli (1445–1517) byl uznávaným matematikem, účetní svět ho ale považuje za otce účetnictví jako nástroje pro sledování a zobrazení stavů, toků a výsledků podnikatelské činnosti v peněžních jednotkách. Vyznával tezi, že „bez matematiky není žádné umění“ a že „účty nejsou ničím jiným nežli ustaveným pořádkem v představě obchodníka“. Roku 1493 přesídlil do Benátské republiky, kde mu mimo dalších materiálních výhod byla poskytnuta výhradní práva na publikování jeho díla na dobu 15 let.

Roku 1494 vydal v nakladatelství Paganino di Paganini nákladem 1500 výtisků knihu s názvem *Summa de arithmetica, geometria, proportioni et proportionalita* (Souhrn znalostí o aritmetice, geometrii, poměrech a úměrnostech). Velký prostor v ní byl věnován trojčlence, operacím se zlomky, úměrám, úrokování a kupeckým počtům. Jedenáctý oddíl, *Tractatus XI. particularis, de computis et scripturis* (Pojednání jedenácté, vyčleněné, o počtech a zápisech), je uváděn v dějinách účetnictví jako první učebnice moderního účetnictví (nejstarší celistvě zachovaný systém podvojněho účetnictví z roku 1340 se dochoval v účetních knihách městských finančních úředníků v Janově). Autor zde například vysvětluje pojem inventář (čím je a jak má být kupci pořizován), tří knih kupeckého cechu – memorialu neboli zápisníku (obsahujícího popis nastalých účetních operací), deníku (jak se operace přijaté z memorialu redukuje do podoby debet–kredit, neboli strany Má dáti a Dal), hlavní knihy (obsahující konkrétní účty, na které se podvojným zápisem účtují operace uvedené v deníku), dále popisuje účet Pokladna, účty Zisk a Ztráta, Příjem

a Výdej, radí, jak se má vytvořit bilance hlavní knihy a mnoho dalšího. Základní strukturu účetnictví a účetní knihy popsane v tomto díle používá moderní účetnictví s určitými úpravami dodnes. V době 18. a 19. století se začínají objevovat první mechanické kalkulačky a první mechanické účetní stroje. 20. století je již účetnictví neodvratně spojené s využitím výpočetní techniky, ekonomických a účetních systémů a následně také ERP systémů.

Paralelně se změnami technických prostředků užívaných pro vedení účetnictví v jednotlivých etapách naší historie (a také se změnami teoretické a legislativní základny účetnictví) se mění postavení účetních, ale také požadavky na výkon jejich profese a náhled „neúčetních“ na účetnictví a účetní. Zatímco ve Velké Británii či USA byl účetní vždy vnímán jako „pravá ruka“ majitele a manažera, bdící nad finančním zdravím firmy, a byl a je v těchto zemích „prvním rádcem“ majitele a manažera, tak v zemích východní Evropy bylo chápáno účetnictví poněkud jinak. V socialistickém Československu bylo účetnictví chápáno spíše jako výkaznictví a coby nástroj plánovaného socialistického hospodářství. Účetní tu byl vlastně „úředníkem“. Po roce 1989, kdy se na našem území začala prosazovat tržní ekonomika, se naše účetnictví vydalo ve šlépějích rakouskouherských tradic.

Naše pagatorní účetnictví bylo oproti anglosaským zemím velmi kogentní a podnikatelská veřejnost chápala dlouhou dobu tento obor spíše jako nutné zlo, více nástroj na vyčíslení daňového základu nežli jako zdroj informací pro řízení firmy. Bohužel i přes rozsáhlou osvětu, přes aktivitu akademiků a profesních organizací tento pohled u části podnikatelů přetrvává i v okamžiku vydání této knihy. O tom, jak může být majiteli a manažerovi prospěšné účetnictví, pojednává nespočet článků a knih. Z těch nejznámějších nelze nezpomenout dnes již legendární knihu prof. Ing. Dany Kovanicové, CSc., s názvem *Poklady skryté v účetnictví* (vydáno 2001 v nakladatelství Bova Polygon, ISBN: 80-7273-047-9).

Od doby „kupeckého účetnictví“ a od doby františkána Pacioliho se požadavky na výkon této profese neustále mění. Účetní musí v dnešní době zvládat nejen administrativní stránku vedení účetnictví a „kupecké počty“, ale musí být i edukován v oblasti podnikové ekonomiky, managementu, práva, statistiky, prognostiky, daní a v neposlední řadě je při dnešním způsobu vedení účetnictví práce účetního nutně spjata se znalostí informačních technologií. To se také promítá do středoškolského a vysokoškolského kurikula ekonomických

oborů a do certifikace účetní profese. Osobně doufám v to, že se podaří v ČR vydat nový zákon o účetnictví (nahrazující zákon pocházející z roku 1993), že vzroste význam reportingu a „pokladů skrytých v účetnictví“ a převáží uspokojení informačních potřeb uživatelů účetních výkazů nad dalšími efekty vedení účetnictví. To také povede k proměně účetní profese a k růstu požadavků na reporting a interpretaci dat pocházejících z účetnictví. Snad to bude doba, kdy už účetní ztratí definitivě nálepku „úředníků“ a „cifřspionů“. Účetní tak už není „pantáta s klotovými rukávy“, není to úředník mechanicky vykonávající administrativní operace jen proto, že musí být vykonány. Poslání účetnictví je mnohem hlubší.

Knížka Petra Čápa, jejíž předmluvu nyní čtete, vám právě výše zmíněné „poklady skryté v účetnictví“ pomůže objevit. A co víc, Petr Čáp v této knize ukazuje význam ekonomických a účetních informačních systémů pro efektivní vedení účetnictví a následně i efektů takto vedeného účetnictví. Z textu této knížky je jasně vidět, že tento obor již není jen „izolovaným výkaznictvím“. Moderní účetnictví má vazbu na firemní procesy a samotné podnikové informační systémy nemají ostře ohraničený účetní modul. Data z předprodejních aktivit lze plynule přenést do prodejních dokladů (například do vydaných faktur) a následně lze tyto doklady zaúčtovat. Na základě výstupů pak lze vyhodnocovat samotné prodeje a lze činit rozhodnutí ovlivňující chod celé firmy. Tato kniha také ukazuje pomyslnou „propojenost světů“. Moderní ekonomické a účetní aplikace a ERP systémy nejsou uzavřeny jen do vnitropodnikového prostředí, naopak dávají firmám možnost efektivní elektronické komunikace s dodavateli, odběrateli, státní správou, jsou integrované s e-shopy, CRM systémy, docházkovými systémy a s dalšími aplikacemi.

Právě optimální provázání účetních modulů a funkcionalit s dalšími firemními aplikacemi popsane Petrem Čápem v této knize připomíná přístup Billa Gatese, který už v roce 2003 v rámci poměrně vizionářské prezentace na konferenci s názvem „Microsoft Professional Developers Conference“ přišel s pojmem „Seamless computing“. Tento pojem pak Bill Gates použil i v několika knihách a ukázal, jak je důležité zajistit hladkou a ničím nepřerušovanou informační podporu jednotlivých firemních procesů. Petr Čáp ukazuje efekty dobře nastaveného a implementovaného ekonomického a účetního systému na chod firmy. Jedná se jak o efekty související s odbouráním rutinních činností (s automatizací) a tím pádem o efekty spojené se snížením nákladů, tak také o efekty v podobě výstupů použitelných pro účely řízení firmy. Autor knihy také varuje před použitím špatně nastaveného účetního a ekonomického systému a popisuje

důsledky tohoto chybného nastavení. Jednotlivé kapitoly knihy jsou doplněny řadou konkrétních příběhů a příkladů z praxe.

Nicholas Negroponte v roce 1995 publikoval knihu s názvem „Being Digital“. Kniha byla sice věnována problematice digitální ekonomiky, ale Negroponte v ní mimo jiné ukazuje, jak mohou podnikové informační systémy ovlivňovat existenci firem, resp. jak je provázána interpretace dat v podnikových systémech s reálným fungováním firmy. Negroponte zde pro vysvětlení používá pojem „svět bitů“ a pojem „svět atomů“. Ukazuje, že to, co se děje ve „světě atomů“, tedy ve skladu, kam naskladňujeme zboží, nebo například v dílně, kde firma šije svetry, musí být doprovázeno správným zobrazením „do světa bitů“. Podnikové procesy, workflow a užití podnikového informačního systému musí být od počátku navrženo tak, aby hospodářské operace „ve světě atomů“ byly věrně zobrazeny ve „světě bitů“ (tedy v podnikovém informačním systému). Jen takovému provázání „světa atomů“ a „světa bitů“ umožní uživatelům podnikových informačních systémů správné a komplexní výstupy pro řízení. Petr Čáp v kapitole páté této knihy aplikuje podobný pohled a srovnává firemní účetnictví se „zrcadlem nastaveným firmě“. Právě díky tomuto pomyslnému „pohledu do zrcadla“, nebo chcete-li při tomto pohledu do „světa bitů“, může firma získat potřebné informace pro rozhodnutí a pro změny následně realizované „ve světě atomů“. Pohled do pomyslného zrcadla vede u mnoha firem k prozření, k sebereflexi, k opatrnosti; tento pohled je pro mnoho firem buď uklidňující, uspokojující a inspirující je k dalšímu rozvoji, nebo naopak vyvolává potřebu šetřit, restrukturalizovat či prostě „dělat věci jinak“.

Kniha, kterou držíte právě v ruce, představuje komplexitu soudobého účetnictví, ukazuje budoucí využití blockchain technologie, umělé inteligence IoT (internetu věcí) a dalších technologií ve vazbě na účetnictví. Tato kniha navíc inspiruje a motivuje k použití účetních a ekonomických informačních systémů. K tomu ukazuje skutečné příběhy „nastavených zrcadel“ a z nich plynoucích dobrých manažerských rozhodnutí. Petr Čáp také správně poukazuje na provázanost mikroekonomického světa / světa jednotlivých účetních entit a makroekonomické/národohospodářské úrovně.

Za netradiční a neobvyklou osobně považuji kapitolu třináct. V ní autor rozvíjí myšlenku životního naplnění a tzv. „osobního účetnictví“. Mimo jiné v ní zmiňuje sedm konkrétních aspektů pro dosažení životního naplnění. Zatímco předešlé kapitoly jsou vztaheny k podnikání, tak

kapitola třináct je naopak vztažena k osobnímu životu, k jeho kvalitě a k přínosu jednotlivce pro společnost. Jak je možné aplikovat účetnictví na smýšlení o soukromém životě? Už když si připomenete obecné účetní zásady uvedené takřka v každé učebnici účetnictví a začnete nad nimi uvažovat, pravděpodobně pro vás bude snadné následovat myšlenkový konstrukt a dedukci uvedenou ve třinácté kapitole. Vezměme si například zásadu opatrnosti nebo zásadu věrného a pravdivého zobrazení. Obezřetnost a opatrnost jsou důležité jak při vedení firemního účetnictví, tak při řešení řady klíčových životních otázek. A věrné a pravdivé zobrazení? Když si budeme v osobním životě „lhát do kapsy“ nebo když budeme neadekvátně přeceňovat vlastní síly, nedopadne to s námi dobře. A to jsou jen dva příklady. Kapitola třináct tak rozvíjí holistický pohled na míru životního naplnění, přičemž inspirací pro celý revoluční konstrukt životního naplnění je právě účetnictví. Kapitola třináct nabízí čtenáři možnost provést si pomyslnou inventarizaci vlastních životních hodnot, „ocenit“ vlastní životní aktiva a nastavit sám sobě pomyslné zrcadlo.

Jsem přesvědčen, že pro vás bude tato knížka zajímavým a inspirativním čtením a že vám pomůže provést potřebné změny jak ve vašem firemním účetnictví, účetním a ekonomickém SW, tak i ve vašem osobním životě.

Ing. Tomáš Rain, Ph.D.

Úvod

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,

jsem rád, že jste se rozhodli vzít do rukou tuto knihu. Věřím, že vám přinese mnoho inspirace a užitečných informací, které vám pomohou zlepšit řízení vaší firmy a dosáhnout nových úspěchů.

Jmenuji se Petr Čáp a již od roku 2012 pomáhám podnikatelům a jednatelům firem zefektivnit jejich práci s účetním systémem POHODA. Díky mým letitým zkušenostem a profesionálnímu poradenství se naučíte využívat všechny funkce a možnosti, které pro hladký chod vaší firmy potřebujete.

Tato kniha je výsledkem úsilí a praxe mé téměř patnáctileté cesty světem účetních programů. Chtěl jsem vytvořit průvodce, jenž vám ukáže, jakou roli může ve vaší firmě hrát správně nastavený účetní systém, který dokáže zlepšit všechny aspekty vašeho podnikání. Věřím, že každý problém má své řešení a že často stačí jen malá změna, aby se i velké věci daly do pořádku.

V knize se zaměříme na to, jak může účetní software sloužit jako klíčový nástroj pro efektivní řízení firmy. Ukážeme si, jak správně nastavený systém dokáže zlepšit finanční řízení, řízení lidských zdrojů a zakázek. Představíme modelové příklady, které ilustrují, jak účetní program a moderní technologie mohou inspirovat a motivovat k lepšímu řízení firmy. Také se podíváme na to, jak nové technologie včetně umělé inteligence (AI) pronikají do účetnictví a administrativy a jaké nové příležitosti mohou vzniknout.

Jsem přesvědčen, že účetní mají být pravou rukou majitele firmy a průvodcem světem výkazů, účetnictví a tabulek. Jejich odborná činnost je nesmírně cenná a neměla by být zatěžována rutinními úkoly, jako je přepisování dat. Ukážeme si, jak mohou účetní a administrativní pracovníci využít technologie k tomu, aby se vyhnuli rutině, mohli se více soustředit na svou odbornou práci a stát se ještě cennějšími pro své zaměstnavatele nebo klienty. Budeme se zabývat tím, jak se mohou přizpůsobit a rozvíjet své dovednosti v tomto rychle se měnícím prostředí.

Doufám, že vám moje kniha přinese mnoho okamžiků, kdy si řeknete „Aha!“, a že vám pomůže objevit řešení, která pravděpodobně máte přímo

před očima. Věřím, že s její pomocí posunete okruh svých úvah o rozvoji podnikání na novou úroveň a dosáhnete úspěchů, o kterých jste snili.

Přeji vám příjemné čtení a mnoho úspěchů!

Váš Petr Čáp

Můj osobní příběh

Moje cesta do světa účetních systémů začala okolo roku 2008. Po divokých začátcích s podnikáním ve stavebnictví a následné ekonomické krizi jsem se náhodou dostal k prodeji starých knih na Aukru. Tato moje volnočasová aktivita brzy přerostla v profesionální prodej knih.

Zpočátku jsem zvládal 10–20 objednávek denně, ale s rostoucím objemem jsem narazil na limity ručního zpracování. Trávil jsem hodiny prepisováním dat v Excelu, potýkal se s neefektivními procesy a ztrátou přehledu o financích. Bylo jasné, že pro další růst potřebuji efektivní skladový systém, účetní program a e-shop.

Po několika neúspěšných pokusech s různými programy jsem objevil POHODU. Zpočátku jsem byl skeptický – zdálo se mi to složité a náročné na naučení. Dokonce jsem po prvním pokusu POHODU odinstaloval! Ale potřeba efektivního řešení mě přiměla dát jí druhou šanci.

Zlomový moment přišel, když jsem si uvědomil, jak správně nastavený systém může všechny aspekty mého podnikání zlepšit. Nadšení mě přepadlo, když jsem stiskem jednoho tlačítka během minuty vytvořil adresní štítky pro 25 objednávek – úkol, který mi dříve zabral dvě hodiny.

Další výzva přišla s potřebou propojit POHODU s e-shopem. Chodil jsem po IT firmách, ale nikdo mi nedokázal skutečně pomoci. Nakonec jsem pochopil, že si budu muset poradit sám. Metodou pokus–omyl jsem se postupně prokousával problémy. Trvalo to téměř rok intenzivní práce, ale výsledek stál za to: následující Vánoce jsme už bez problémů zvládali 500 objednávek denně ve dvou lidech.

Klíčový moment v mé kariéře nastal, když mě oslovila obchodní zástupkyně od poskytovatele mého e-shopu. Jejich zákazníci řešili propojení POHODY s e-shopem a ona se zeptala, zda bych jim nemohl poradit. Na tu schůzku dodnes vzpomínám, hlavně na moment, kdy jsem zjistil, že nejsem jediný, kdo se s těmito problémy potýká. Hřálo mě u srdce, když jsem viděl, že to, co nešlo i celé roky, jsme vyřešili za pár hodin.

Další zlomový okamžik přišel, když jsem se shodou náhod dostal na konzultaci na pražskou pobočku STORMWARE (výrobce POHODY). Tam mi konzultant řekl: „Víte, pane Čápe, vy s nastavením POHODY

s e-shopy už máte tolik praktických zkušeností, že byste se tím mohl živit. Víte, kolik já mám přesně na toto poptávek?“ To jsem tedy nevěděl! Ale pomyslel jsem si, že rád pomůžu a alespoň se podívám mezi lidi, místo abych věčně seděl ve skladu s knihami.

Tato zkušenost mě nasměrovala k nové kariéře. V roce 2013 jsem se stal certifikovaným partnerem společnosti STORMWARE a o rok později jsem složil certifikační zkoušku na úrovni EXPERT s 98% úspěšností. V roce 2015 jsem byl odborným garantem při implementaci POHODY pro velkou společnost. Byla to cesta od úplného začátečníka k expertovi za pouhých pět let.

Od té doby jsem vytvořil několik videokurzů o práci s POHODOU, které pravidelně aktualizuji. Prošel jsem mnoha projekty a konzultacemi napříč různými obory. Každá zkušenost mi přinesla nové poznatky, které nyní mohu předávat dál.

Řekl bych, že jsem člověk analytické mysli, strukturované duše, přímé povahy a romantického srdce. Vše, o čem mluvím, jsem sám prožil nebo vyzkoušel. Tato kniha je destilací mých téměř 15 let zkušeností. Není to jen teoretický výklad, ale praktický průvodce, založený na reálných situacích.

Věřím, že vám tato kniha pomůže pochopit, jak může účetní program transformovat vaše podnikání. Ať už jste začínající podnikatel, nebo zkušený manažer, doufám, že zde najdete inspiraci a konkrétní rady, jak zefektivnit své procesy, získat lepší přehled o financích a posunout své podnikání na novou úroveň.

Proč je důležité mít ve firmě systém a řád

V dnešním dynamickém podnikatelském prostředí je klíčové mít ve firmě zavedený jednoznačný systém a řád. Bez dobře nastaveného systému (nejen práce) se firma může snadno ocitnout v chaosu, což vede k neefektivnímu řízení, ztrátě přehledu o financích, zakázkách i zdrojích a v konečném důsledku k nižší produktivitě a ziskovosti. Pak už to jde rychle.

Správně nastavený účetní systém umožňuje firmě automatizovat především rutinní úkoly, což významně šetří čas a snižuje chybovost. Díky tomu se zaměstnanci mohou soustředit na svou práci a strategické i kreativní úkoly, které přinášejí vyšší hodnotu. Účetní systém také poskytuje přehled o finančním zdraví firmy, což je nezbytné pro informované rozhodování a plánování.

Dalším důležitým aspektem je zlepšení komunikace a spolupráce mezi lidmi, týmy. Když mají všichni zaměstnanci přístup k aktuálním informacím a datům, mohou lépe koordinovat své činnosti a rychleji reagovat na změny a problémy. To vede k lepší pracovní atmosféře a vyšší spokojenosti zaměstnanců.

Řešení mnoha problémů může být velmi jednoduché a často je máme přímo před očima. Velké problémy často vznikají z malých příčin, a když se tyto malé chyby odstraní, může to mít obrovský pozitivní dopad na celou firmu. Správně nastavený účetní systém může odhalit a vyřešit tyto malé chyby.

V mé knize se zaměříme na to, jak může účetní software sloužit jako klíčový nástroj pro efektivní řízení firmy. Ukážeme si, jak správně nastavený systém může zlepšit všechny aspekty podnikání, od finančního řízení přes řízení lidských zdrojů až po realizaci zakázek. Představíme si modelové situace, které ilustrují, jak mohou účetní program a moderní technologie inspirovat a motivovat k lepšímu řízení firmy.

Jaká může být blízká budoucnost profesí typu tradiční účetní a administrativní pracovníci pracující s účetním programem, kam proniká AI? V dnešní době se stále více setkáváme s tím, že umělá inteligence (AI) proniká do různých oblastí, včetně účetnictví a administrativy (knihu píšou v roce 2024). V naší době AI nemůže plně nahradit člověka, zejména v oblastech vyžadujících kreativitu, empatii a komplexní rozhodování.

Nicméně, její schopnost rychle a přesně zpracovávat data může přinést nové možnosti a příležitosti pro tradiční účetní a administrativní pracovníky.

Cíl knihy

Knihy se zaměřuje na význam účetního systému pro chod firmy a ukazuje, jak může zlepšit její fungování. Upozorňuje na negativní dopady špatně nastaveného účetního systému a poskytuje doporučení, jak se jim vyhnout. Dále vysvětluje, jak může účetní program sloužit jako *centrální mozek firmy*, integrující všechny klíčové procesy a finanční data na jednom místě. Ukazuje, jak dokáže účetní program zefektivnit procesy ve firmě a automatizovat rutinní úkony, a tím poskytnout přehled o hospodaření firmy a umožnit lepší finanční řízení. Kniha také zdůrazňuje, jak účetní programy usnadňují komunikaci s externími subjekty, jako jsou účetní firmy, banky, investoři, úřady, e-shopy a obchodní partneři. Dále se zaměřuje na přizpůsobení moderním technologiím a jejich využití k zlepšení podnikání. Ukazuje, jak účetní programy pomáhají firmám dodržovat legislativní požadavky a zajišťují soulad s aktuálními zákony a jak pomáhají řídit rizika a zajišťují finanční kontrolu a naplňování interních směrnic. Kniha má za cíl motivovat čtenáře inspirativními příběhy s aha-momenty a doporučeními k lepšímu řízení firmy pomocí účetního programu.

Komu je kniha určena

Knihy je určena pro podnikatele, kteří se ocitli ve víru každodenních povinností a jejichž firmy rychle rostou. S tímto růstem přichází i nárůst administrativy a účetních úkonů, což může být náročné. Podnikatelé pak tráví stále více času nad papírováním a kontrolou čísel namísto toho, aby se věnovali strategickému řízení firmy a hledání nových obchodních příležitostí. Současná práce s účetním softwarem jejich firmám přestává stačit a brzdí jejich další rozvoj spojený s tím, jak se firma a svět vyvíjí. Bez správných a úplných informací ve správný čas se podnikatelé ocitají v situaci, jako by pilotovali letadlo v mlze bez funkčních přístrojů – nemohou činit včasné a správné rozhodnutí pro navigaci své firmy v rychle se měnícím podnikatelském prostředí.

Podnikatelé v této cílové skupině mají bohaté zkušenosti a často za poslední roky úspěšně zdvojnásobili obrát i počet zaměstnanců. Nicméně,

stávající účetní software při zvládnání nárůstu objemu transakcí a složitosti účetnictví selhává. Tito lidé se opakovaně pokoušeli zefektivnit procesy, ale z nějakého důvodu bez úspěchu.

Proto takoví podnikatelé cítí velký tlak a zodpovědnost. Vědí, že další růst firmy závisí na tom, jestli se jim podaří zefektivnit nebo ideálně zautomatizovat klíčové procesy. Mají obavy, že pokud se jim to nepovede, firma ztratí konkurenceschopnost a uvízne na mrtvém bodě. Zároveň čelí mnoha „rozladěním“ a překážkám: nedostatku času na strategické řízení firmy kvůli přetížení rutinní administrativou, chybovosti a nekonzistenci v datech způsobenými manuálním přepisováním údajů mezi systémy, složitému a časově náročnému generování podkladů pro daňové výkazy, účetní závěrky a kontroly, nemožnosti získat rychlý přehled o stavu zásob a finančních tocích.

Situaci často komplikují různé pohledy uvnitř firmy. Na jedné straně mohou zaměstnanci, jako jsou účetní, obchodníci či skladníci, vytvářet bariéry proti změně ze strachu z povinnosti učit se nové věci. Na druhé straně se můžeme setkat i s opačným scénářem, kdy zaměstnanci sami iniciují změnu, ale narážejí na neochotu nebo obavy vedení. Na rozhodování navíc často působí i negativní vlivy z okolí, které se soustředí na hledání důvodů „proč to nepůjde“.

Podnikatelé si představují, jak mají díky novému účetnímu systému vše pod kontrolou. Ráno se těší do práce, protože vědí, že je nečeká žádné nepříjemné překvapení. Všechny rutinní operace běží hladce a automaticky, data jsou vždy aktuální a konzistentní. Oni sami mají perfektní přehled o financích a mohou se soustředit na důležitá strategická rozhodnutí. Jejich týmy jsou spokojené, protože jsou zbaveny otravné administrativy a mohou se věnovat zajímavějším úkolům. Firmy dál dynamicky rostou, konkurenci nechávají za sebou a posouvají hranice ve svém oboru. Tito podnikatelé jsou hrdí na to, co dokázali vybudovat.

Jejich priority jsou jasné: stabilita a bezpečnost účetních dat a efektivita a automatizace klíčových procesů. Přesto je drží zpět pochybnosti a někdy i mýty, jako například že všechny účetní systémy jsou v podstatě stejné, zavedení nového softwaru bude příliš složité a časově náročné a že zaměstnanci se budou bránit změnám a novinkám.

Obavy z přechodu na nový systém nebo úpravy stávajícího jsou přirozené a lidské. Týkají se nejen majitelů firem a manažerů, ale i zaměstnanců.

Každý má své vlastní, ať už odůvodněné či neodůvodněné strachy, které mohou vést k hledání objektivních nebo zástupných problémů. Bojí se, že změna ochromí chod firmy a naruší klíčové procesy, že se nepodaří přenést všechna data, že implementace překročí rozpočet a časový rámec nebo že se zaměstnanci nenaucí s novým systémem pracovat. Podobné pocity mají i ze změn se současným účetním systémem.

Je důležité si uvědomit, že podstatou každé obavy je často nevědomost o tom, jak minimalizovat potenciální riziko. Pokud tato rizika známe, můžeme v rámci implementace hledat cesty, jak je minimalizovat. Otevřená komunikace a práce s obavami všech zúčastněných je klíčovou součástí úspěšné změny.

Kniha je určena všem, kteří se potýkají s výzvami spojenými s růstem firmy a potřebou efektivního řízení účetnictví a administrativy. Ukážeme si, jak porozumět těmto výzvám, jak pracovat s obavami a jak najít cestu k efektivnějším procesům a dosažení vytoužených výsledků.

Definice klíčových pojmů

V průběhu této knihy se budete často setkávat s pojmy „efektivní finanční řízení“ a „správně nastavený účetní systém“. Tyto termíny jsou zásadní pro pochopení celkového konceptu, který vám chci předat, a proto je důležité, abychom si hned na začátku ujasnili, co přesně těmito pojmy myslím.

Efektivní finanční řízení: praktický pohled

Informační toky jako klíč k efektivnímu finančnímu řízení

Když mluvím o efektivním finančním řízení, mám na mysli praktický přístup k financím firmy, který je zásadně ovlivněn kvalitou a rychlostí informačních toků. Z mého pohledu tento přístup zahrnuje několik klíčových aspektů:

1. Přesnost a aktuálnost dat: Efektivní finanční řízení je založeno na přesných a aktuálních finančních datech. To znamená, že všechny transakce jsou zaznamenány správně a včas, bez zbytečných prodlev nebo chyb. Například když zákazník zaplatí fakturu, platba je okamžitě zaznamenána v systému, což umožňuje přesné sledování cash flow.

2. Automatizace rutinních procesů: Velká část finančního řízení spočívá v opakujících se úkonech. Efektivní systém tyto úkony automatizuje, čímž šetří čas a minimalizuje chyby způsobené lidským faktorem. Například když systém automaticky generuje opakující se faktury pro pravidelné zákazníky, šetří tím čas a eliminuje chyby při manuálním zadávání.

3. Snadná dostupnost informací: Efektivní finanční řízení umožňuje rychlý přístup k důležitým finančním informacím. Manažeři by měli být schopni získat potřebné údaje v reálném čase, bez nutnosti složitého vyhledávání nebo čekání na zpracování reportů. Například když manažer může na svém mobilním zařízení okamžitě zjistit aktuální stav pohledávek a závazků, aniž by musel kontaktovat účetní oddělení.

4. Proaktivní přístup: Efektivní finanční řízení není jen o sledování minulosti, ale také o předvídání budoucnosti. Zahrnuje finanční plánování, prognózování cash flow a identifikaci potenciálních rizik. Například když systém automaticky upozorní na blížící se nedostatek hotovosti na základě plánovaných příjmů a výdajů, což umožní včasnou reakci.

5. Integrace s ostatními systémy: Finanční data by neměla existovat izolovaně. Efektivní finanční řízení propojuje finanční informace s dalšími aspekty podnikání, jako je řízení zásob, CRM nebo projektové řízení. Například když obchodník zadá novou objednávku do CRM systému, automaticky se vytvoří záznam v účetním systému a aktualizuje se stav zásob.

6. Podpora rozhodování: Konečným cílem efektivního finančního řízení je poskytovat podklady pro informovaná obchodní rozhodnutí. To znamená, že finanční data jsou prezentována srozumitelně a v kontextu, který umožňuje manažerům činit správná rozhodnutí. Například když ředitel může na základě přehledného grafu vývoje ziskovosti jednotlivých produktů rozhodnout o ukončení výroby méně výnosných položek.

Správně nastavený účetní systém: komplexní pohled

Než se pustíme do detailů toho, co považují za správně nastavený účetní systém, je důležité si uvědomit, že jde o komplexní problematiku zahrnující mnoho aspektů. Podobně jako při výběru správné obuvi, kde musíme zvážit nejen vzhled, ale i účel a pohodlí, také při výběru a nastavení účetního systému je třeba zohlednit mnoho faktorů.

Správně nastavený účetní systém je klíčovým nástrojem pro dosažení efektivního finančního řízení. Když mluvím o správně nastaveném účetním systému, mám na mysli výsledek procesu, který začíná již při výběru samotného systému a pokračuje přes jeho implementaci až po každodenní používání.

Na základě mých zkušeností by správně nastavený účetní systém měl splňovat následující klíčové aspekty:

1. Přizpůsobení potřebám firmy: Účetní systém by měl být konfigurován tak, aby odrážel specifické potřeby a procesy vaší firmy. Nejde jen o používání standardního softwaru, ale o jeho přizpůsobení vašemu podnikání. Například pro stavební firmu může být systém nastaven tak, aby sledoval náklady a výnosy jednotlivých projektů, umožňující přesné vyhodnocení ziskovosti každé zakázky.

2. Uživatelská přívětivost: Dobře nastavený systém je intuitivní a snadno použitelný pro všechny relevantní zaměstnance, ne pouze pro účetní oddělení. Například systém s intuitivním rozhraním a průvodci umožní i novému zaměstnanci bez účetních znalostí snadno zadat cestovní výkaz.

3. Automatizace a efektivita: Systém by měl automatizovat co nejvíce rutinních úkonů, od zadávání faktur po generování finančních výkazů. Tím se minimalizuje potřeba manuálního zadávání dat a riziko chyb. Příkladem může být automatické párování bankovních výpisů s fakturami, což ušetří účetním hodiny manuální práce týdně.

4. Flexibilita a škálovatelnost: Správně nastavený systém roste s vaší firmou. Měl by zvládat rostoucí objem transakcí a přizpůsobovat se měnícím se potřebám vašeho podnikání. Například při otevření nové pobočky v zahraničí by se měl systém snadno rozšířit o podporu více měn a zahraničního účetnictví.

5. Integrace: Účetní systém by měl efektivně komunikovat s ostatními systémy ve firmě, jako je CRM, systém řízení zásob nebo e-shop. To zajišťuje konzistentnost dat napříč celou organizací. Například při prodeji zboží v e-shopu by se měla automaticky vytvořit faktura v účetním systému a aktualizovat stav skladu.

6. Bezpečnost a vnitropodnikové směrnice: Správně nastavený systém zajišťuje bezpečnost finančních dat a pomáhá dodržovat relevantní účetní

a daňové předpisy. Může například automaticky upozorňovat na blížící se termíny pro podání daňových přiznání a generovat potřebné výkazy v souladu s aktuálními legislativními požadavky.

7. Reporting a analýzy: Systém by měl poskytovat robustní nástroje pro reporting a analýzu dat, umožňující manažerům získat rychlý přehled o finančním zdraví firmy a identifikovat trendy nebo problémy. To zahrnuje i možnosti nastavení různých úrovní přístupu pro různé uživatele, čímž se chrání citlivé finanční informace.

Tyto aspekty nejsou jen teoretickými koncepty. V průběhu knihy uvidíte, jak se projevují v praxi a jak mohou zásadně ovlivnit úspěch vašeho podnikání. Efektivní finanční řízení a správně nastavený účetní systém jsou prostředky k dosažení větší kontroly nad vaším podnikáním, lepšího rozhodování a v konečném důsledku větší ziskovosti a růstu.

Důležité upozornění:

Z důvodu ochrany soukromí a důvěrnosti informací skutečných firem jsou v této knize použity praktické příklady ze života. Tyto příklady jsou založeny na reálných situacích a zkušenostech, ale jména firem, konkrétní detaily a číselné údaje byly upraveny nebo vytvořeny pro ilustrativní účely. Cílem je poskytnout čtenářům inspirativní a praktické ukázky z praxe, aniž by došlo k porušení důvěrnosti skutečných podniků.

Každý příklad byl pečlivě sestaven tak, aby poskytl realistický obraz procesu implementace, použitých strategií a dosažených výsledků. Tyto příklady ze života mají sloužit jako inspirace a praktická ukázka toho, jak lze principy popsané v knize aplikovat v reálném podnikatelském prostředí.

Je důležité mít na paměti, že tyto příklady nejsou detailními případovými studii v pravém slova smyslu, ale spíše praktickými ilustracemi založenými na skutečných zkušenostech z podnikatelské praxe. Jejich účelem je pomoci čtenářům lépe pochopit a aplikovat popsané koncepty ve vlastním podnikání.